
Hur ska du som företagare inom KRAV hantera torkan?

På grund av det katastrofläge som nu är i hela Sverige med torka och brist på foder.

KRAV och jordbruksverket gör sitt yttersta för att hjälpa företagare idag när det kommer till foder för sina djur.

Nedan finns en samling med de vanligaste frågorna som är från KRAV och jordbruksverket, sammanställt av Skånemejerier ek för och Skånesemin ek för.

Om ni har vidare **frågor** så kontakta KRAV och Jordbruksverket på följande nummer nedan:

KRAV: Kjell Sjö Dahl Svensson Regelchef KRAV, på nummer 018 17 45 04

Jordbruksverket: Dan-Axel Danielsson, kompetens inom husdjur, vall och bete, på nummer 036-15 81 17

Foder

"Kan jag få dispens för att få använda konventionellt foder?"

Det finns inte möjlighet att söka dispens från KRAVs regler. Däremot har KRAVs styrelse beslutat om en tillfällig ändring av regel 5.1.9.7. Den innebär att om du absolut inte kan få tag på KRAV-märkt grovfoder:

- får du använda EU-ekologiskt grovfoder
- får du ge icke-ekologiskt grovfoder till dina KRAV-certifierade djur om Jordbruksverket beviljar dig undantag för det (se nedan).

Hos Jordbruksverket finns möjlighet att söka undantag för att ge dina djur icke ekologiskt foder."

Referens: Krav. Torka och foderbrist. (2018-07-09). <http://www.krav.se/nyhet/torka-och-foderbrist/> [2018-07-13]

Tillfällig regel på grund av den extrema torkan: Den lantbrukare som ABSOLUT INTE får tag på KRAV-märkt grovfoder får använda EU-ekologiskt grovfoder till sina djur, eller som sista utväg söka om undantag hos Jordbruksverket för att ge sina djur icke-ekologiskt foder. Detta är något som ryms inom EU-förordningen för ekologisk produktion vid katastrofläge, som vi anser att det är just nu. Det en tillfällig regel på grund av den extrema torkan och akuta foderbristen.

En sådan ansökan kostar 1800 kr. Kontakta Jordbruksverket om detta är aktuellt för dig. Skriv hur mycket foder du har skördat och hur mycket foder du skulle behöva ha för att klara dina djur fram till betessläpp år 2019. Skriv också vad du har gjort för att hitta ekologiskt foder att köpa eller skörda. KRAV-bonden måste nu först visa att den har gjort allt för att hitta KRAV-märkt foder till sina djur. För KRAV-bonden som i övrigt följer alla KRAVs regler men hamnar i denna situation ska det finnas en utväg för att djuren inte ska behöva svälta eller nödslaktas.

Referens: Örjavik Kajsa, onlineredaktör. Torka och foderbrist. (2018-07-06).

<https://kundo.se/org/krav/d/dispens-foder/> [2018-07-13]

Undantaget om 5 % konventionellt proteinfoder till gris och fjäderfä, som gäller till 31 december 2018 väntas förlängas till 31 december 2020 efter beslut i EU-kommissionen. Från 1 januari 2021 kommer den nya EU-förordningen att gälla (se regel 5.1.9.7 samt 11. 2. 1).

Referens: Nyheter i KRAVs regler 2019-20. (2018-07-01). http://www.krav.se/wp-content/uploads/2018/07/kundbrev_regler_2019_20.pdf [2018-07-13]

”Hur kan jag använda foder från mark i karens till mina KRAV-certifierade djur?”

- Skörd från andra årets karens får du ge fritt från den egna gården och upp till 30 procent av den årliga fodergivan om det är inköpt.
- Om du kombinerar inköpt karensårsfoder och foder från din egen gårds första 12 månadernas karensperiod får det utgöra höst 30 procent av djurens årliga fodergiva.

Bete, vall och proteingrödor som skördas på din egen gård under de första 12 månadernas karensperiod får utgöra max 20 procent av djurens årliga fodergiva. Detta karensfoder får även komma från gårdar som du har ett samarbetsavtal om foder och gödsel med.

Referens: Krav. Torka och foderbrist. (2018-07-09). <http://www.krav.se/nyhet/torka-och-foderbrist/> [2018-07-13]

Välkommen
att kontakta
Skånesemin
0415 195 00

Bete

”Får jag behandla halm med ammoniak för att kunna ge det som foder?”

Enligt EU:s regler för ekologisk produktion och KRAV är det inte tillåtet att ge halm som är behandlad med ammoniak eller andra foderkonserveringsmedel till ekologiska djur.

”Blir djuren underkända om jag inte klarar kravet på betesintag?”

Vid kontrollen ska du kunna visa att du har en betesplanering som fungerar även om det är ovanligt torrt. Om du trots detta på grund av det exceptionella väderläget inte får betet att räcka till bedömer KRAV att du inte ska få avvikelser vid kontrollen, så länge betena inte kommer igång för att växa. Revisorn gör bedömningen utifrån din gårds förutsättningar och de förhållanden som råder där. Kom ihåg att dokumentera foderstaten. Se också till att djuren vistas ute på bevuxen mark mer än 12 timmar per dygn under betesperioden.

Referens: Krav. Torka och foderbrist. (2018-07-09). <http://www.krav.se/nyhet/torka-och-foderbrist/> [2018-07-13]

”Får jag skörda eller låta mina djur beta ekologiska fokusarealer och trädor som jag inte söker kompensationsstöd för?”

Du får låta beta och skörda ekologiska fokusarealer och trädor både för eget bruk, för att sälja eller låta andras djur beta där. Detta gäller för trädor där du inte söker kompensationsstöd.

”Får jag stödutfodra djuren på betesmarker där jag har ett särskilt skötselvillkor?”

Enligt reglerna är det inte tillåtet att stödutfodra på marken om du har ett särskilt skötselvillkor som inte tillåter det enligt åtagandepåsen. Rekommendationen är att i första hand stödutfodra på marker som inte har det särskilda skötselvillkoret. Om du måste stödutfodra på marker med särskilda skötselvillkor så bör du ta kontakt med din länsstyrelse dels för att få veta om du måste skicka in en ansökan, dels för att få råd om hur du ska stödutfodra dina djur för att behålla värdena på din mark. Du kan då också undvika att du får avdrag för skötsel.

Välkommen
att kontakta
Skånesemin
0415 195 00

Ansökningar

"Ska jag ändra något i SAM Internet?"

Du behöver inte ändra något i SAM Internet.

"När ska jag kontakta eller meddela länsstyrelsen?"

Om du använder ekologiska fokusarealer i förgröningsstödet eller har trädor som du inte söker kompensationsstöd för, behöver du inte kontakta länsstyrelsen.

I övriga fall ska du kontakta din länsstyrelse eller läsa på deras webbplats om vad som gäller för just ditt län. Det kan hända att du ska lämna in en skriftlig ansökan eller på annat sätt meddela länsstyrelsen vad du gör. Tänk på att det kan finnas andra skötsel fel än att skörda och beta träda inom kompensationsstöd.

Referens: Jordbruksverket. Det här får du göra nu när det är torka om du söker jordbrukarstöd. (2018-07-13).

<http://www.jordbruksverket.se/omjordbruksverket/krisberedskap/torkan2018/jordbrukarstodochtorka.4.377b10d8163f4deaf8920093.html> [2018-07-13]

"Kan jag lägga nya arealer i karens nu mitt i sommaren?"

Det är tillåtet att lägga vallar och beten i karens när som helst under året. Du måste anmäla marken till ditt certifieringsorgan innan du skördar karensfoder eller släpper KRAV-certifierade djur på bete där.

För ettåriga proteingrödor gäller däremot att marken måste vara i karens innan du sår grödan för att den ska kunna användas som karensfoder.

Referens: Krav. Torka och foderbrist. (2018-07-09).

<http://www.krav.se/nyhet/torka-och-foderbrist/> [2018-07-13]

"Vad gäller för miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd om jag på grund av torkan inte kan följa reglerna som finns?"

Länsstyrelsen kommer inte att göra avdrag för skötsel fel som du gör på grund av torkan. Kontakta alltid din länsstyrelse eller läs på deras webbplats om vad som gäller innan du gör något. Det kan hända att du måste lämna in en skriftlig ansökan eller på annat sätt meddela vad du gör.

Referens: Jordbruksverket. Det här får du göra nu när det är torka om du söker jordbrukarstöd. (2018-07-13).

<http://www.jordbruksverket.se/omjordbruksverket/krisberedskap/torkan2018/jordbrukarstodochtorka.4.377b10d8163f4deaf8920093.html> [2018-07-13]

Välkommen
att kontakta
Skånesemin
0415 195 00

Växtodling

”Om jag skördar en träda är det något speciellt jag ska tänka på?”

Innan skörd av trädan bör du kontrollera att det inte finns fågelbon i fältet. Om du hittar fågelbon bör du lämna ett skyddsavstånd på cirka 10x10 meter runt boet.

”När kan jag förbättra vallinsådd som inte är bra?”

Efter skörd av huvudgrödan kan du förbättra vallinsådden genom att så in mer gräs eller vallfröer i den.

”Hur bedömer ni sådd av vall eller mellangröda?”

Om det är mycket torrt bedömer vi din sådd så här:

1. Om det är mycket torrt ska en bedömning av grödans etablering göras i varje enskilt fall, men det är tillräckligt om grödan bara har kommit upp lite.
2. I vissa fall kan det vara så torrt att man vid en eventuell kontroll inte alls kan se grödan. Då kan det vara fullt tillräckligt med att du visar upp utsädes- eller maskinstationsfakturor som bevis på att du har sått.

”Får jag använda en träda som jag söker kompensationsstöd för?”

Du kan skörda och låta dina djur beta trädor där du söker kompensationsstöd. I vissa län måste du meddela länsstyrelsen eller lämna in en skriftlig ansökan för att få bryta trädan. För att ta reda på vad som gäller i just ditt län kan du läsa på din länsstyrelses webbplats eller ringa till dem.

För kompensationsstöd kan länsstyrelsen vid extremt väder låta bli att göra avdrag för skötsel. Eftersom torkan är så utbredd i hela landet kommer inte några länsstyrelser att göra några avdrag i kompensationsstödet vid skörd av träda. Enligt reglerna får dessa arealer normalt sett inte skördas eller betas av vid den här tidpunkten på året.

Välkommen
att kontakta
Skånesemin
0415 195 00

Import av foder till Sverige inom EU

Konventionella gårdar som behöver importera foder inom EU och Norge ska följas enligt nedanstående regler:

Inom EU (och Norge) är det fri handel av foder

Detta gäller dig som vill föra in grovfoder från ett annat land inom EU:

- Du måste själv vara en registrerad foderföretagare hos Jordbruksverket. Du kan kontrollera att så är fallet genom foderföretagarregistret.
- Fodret måste komma från en anläggning som är en registrerad foderanläggning i det aktuella landet, det vill säga den utländska leverantören ska kunna visa att man är registrerad foderanläggning enligt EUs regelverk.
- Om du för in foder från ett annat land och levererar det vidare till andra foderanläggningar krävs dock att du registrerar dig som en foderleverantör på blanketten.
- Du som efter införsel från annat land släpper ut foder på marknaden ska följa tillämpliga delar av bilaga II i hygienförordningar speciellt avseende riskbedömning och spårbarhet.
- Om du har ett häststall får det foder du för in från ett annat EU-land användas till samtliga hästar i stallen, utan att du behöver registrera dig som foderleverantör.
- Om importen är en tillfällig åtgärd med anledning av årets problem med torkan, tänk på att avregistrera dig när importen är avslutad.
- Fodret/följesedlar ska vara märkt i enlighet med kraven för foderråvaror i märkningsförordningen.
  - Rubriken foderråvara.
  - Typ av råvara till exempel Hö (se benämningar i foderkatalogen).
  - Analyserat innehåll Detta har ibland missuppfattats som att det krävs en analys av fodret, men för till exempel hö och halm finns det tabellvärden som du kan använda.
    - Råprotein (om halten är över 10 procent)
    - Växttråd
    - Vattenhalt (om halten är över 14 procent)
  - Namn och adress till märkningsansvarig (till exempel leverantören)
  - Partinumner (det finns inget krav på hur detta ska utformas). Det kan till exempel vara leveransdag, det vill säga Partinumner/Leveransdag: DDMMÅÅ.
  - Nettomängd

Att lagra 2 månader är även en rekommendation för foder från länder inom EU med undantag från de nordiska länderna, som har motsvarande riskförhållanden som Sverige, är därför en rekommendation att grovfodret lagrats under minst två månader före införseltillfället även från länder inom EU där det finns en smittorisk, som till exempel afrikansk svinpest.

Vi hjälper dig med din foderstat när du vill!

Välkommen
att kontakta
Skånesemin
0415 195 00